

CALENDARI
DELS
BRILLANTS
2017

ELS 80: EXPLOSIÓ ESTÈTICA A LA MARINA ALTA

PER RAMON PÉREZ CARRIÓ

L'estètica dels 80 ve assenyalada per la decadència de la postmodernitat i la transició cap a una ruptura neobarroca. Els llenguatges de les avantguardes es van esgotar en els 70 i els nous temps exigiren que s'articulà, a partir d'ells, un discurs més o menys complex amb una poètica avinent a estos nous temps.

El fenomen punk, de mitjan dels 70 i tot allò que representa la contracultura, va marcar el punt fènix universal d'este trencament. A partir d'ací els moviments neorevisionistes anaven de caiguda i, de les seues cendres, ressorgiria una estètica fresca, vital i independent, portaveu de les il·lusions i desil·lusions d'esta nova generació.

"La moguda" dels 80 va ser abans de res una manifestació urbana que va prendre forma i va proliferar des d'un suggestiu i nou eclecticisme tribal. La Marina Alta, potent focus cultural amb entitat independent, també va imprimir la seua empremta generacional.

Impossible citar tots els que van estar, però en l'àmbit de la música van sorgir bandes de rockabilly: Al Límite (Calp) i Fharaons (Xàbia, Benissa); heavy: Cap de Lleó, després Trull (Dénia); pop: Sin Comentarios (Benissa), Polígono Industrial i Tetuán (Dénia), Sisí Bemoll i Banda la Xapa (Pego); mod: Nuevos Modales (Dénia); rock: La Banda Salvaje i La Rendición (Xàbia, Benissa) i Inflamables (Dénia): segons classificats en les dues edicions del Concurs de Pop-Rock de la Marina Alta que va guanyar en 1987 Staff (Pego) i en 1988 Ala Delta (Orba).

Nuevos Modales al Quatre Estacions

Algunes discoteques clàssiques adaptaven el seu ambient i la seua decoració als nous temps i se sumaven a les que s'inauguraven: Golden, Bowlers i Memphis

La Banda Salvaje

Palmera (Orba)... van innovar i van crear una ruta de subcultura nocturna. El complement estava als carrers i zones de marxa en les quals va destacar l'Om, l'Ona, Riu de baix, Achilipub... que van institucionalitzar els carnestoltes de Pego com a referent de la moguda comarcal; l'inaudit aparador de locals de l'Arenal de Xàbia; Sarao a Orba; La Garrofa a Parcent; Sumbawa al Verger; Quatre Estacions, Eufòria, Verdolaga i Desirée a Pedreguer; terrassa Quattro a la Xara; Lluna Plena a Teulada; Amsterdam, Dumbo, Macondo, Xaloc, Lennon... i el carrer calent de les Marines a Dénia. A la fi dels 80 va aparèixer la sala Graffiti a Pedreguer, temple de la modernitat de la comarca, sala de concerts amb ambient de garatge

Es van fer ressò de tot este moviment Radio Litoral (Benissa) i Radio Dénia de la cadena Ser (amb el programa *Prisma Mágico* de Jorge Albi, que ocasionalment punxava a Amsterdam i Golden); al mateix temps germinaven projectes d'emissores independents com Ràdio Lliure de Pego o Ràdio Pessic a Pedreguer, la segona, encara que de curt recorregut, va deixar com a llegat el Cine-Club Pessic, una associació impulsora d'innovadors projectes cinematogràfics a la nostra comarca que encara sobreviu.

El format fanzine també va tenir el seu espai a la Marina Alta, cal destacar *La Gran Inversió* i *Emisiones Nocturnas* (Xàbia) i *Toca-te-la* (Pedreguer 1985); *Androide* va ser un còmic underground que es va publicar a Xàbia en 1986. En l'àmbit publicitari estava Pepe Crespo i Pep Faus amb Radial i el Col·lectiu de Disseny de Dénia; també a Denia Pipol va destacar en l'espai creatiu de moda dels 80.

En esta època l'art va experimentar una transformació molt important i es va posar en el punt de mira de curadors i multinacionals de l'art. Els nous camins que va emprendre necessitarien nous espais on mostrar-se. A la comarca, alguns locals de copes el van traure al carrer, com La Galeria, a l'Arenal de Xàbia. Les galeries d'art històriques, Mona (Dénia) i incipients, Atelier Uno (Xàbia) exposaven els nous corrents i van ser agosarades exhibint un art més jove i innovador.

En esta dècada, els ajuntaments van sembrar la comarca de Cases de Cultura, fenomen que va donar un gir a l'oferta i vida cultural dels pobles. Esta descentralització va tenir el seu punt negatiu davant el perill de la institució del fet que "tot val", però les convocatòries de certàmens de

Inflamables al Graffiti

Sala Graffiti

Agustín García Calvo. Encuentros de Filosofía en Dénia

La Rendición. Graffiti

pintura de gran nivell van posar alt el llistó del criteri en la gestió cultural (Pego, Benissa, Teulada i Dénia). En 1998 va tenir lloc la I Mostra Art-Marina Alta, que va seleccionar per a una exposició itinerant l'art emergent d'esta dècada: Antonia Averages Pastor i Carmen Soria (Calp), Consol Font, Josep Ivars, Arlette Roldes, Salvador Soria Rodes, Quico Torres i Josep Vidal Porres (Benissa), Josep Doménec García (Teulada), Ramon Pérez Carrió (Pedreguer), Rafael Carrió (Beniarbeig), María Rosa Gavilá (Ondara), José Perucho Crespo, Juan Rodríguez Martín, Andrés Jaén i Stuart Ward (Dénia), Xelo Garrigós, Rafael Ruiz, Rosa Sastre, Ana Sastre i Ximo Sendra Llull (Pego), Antonio Vives i Antoni Simó i Mulet (Gata), Jaume Monfort (Xàbia).

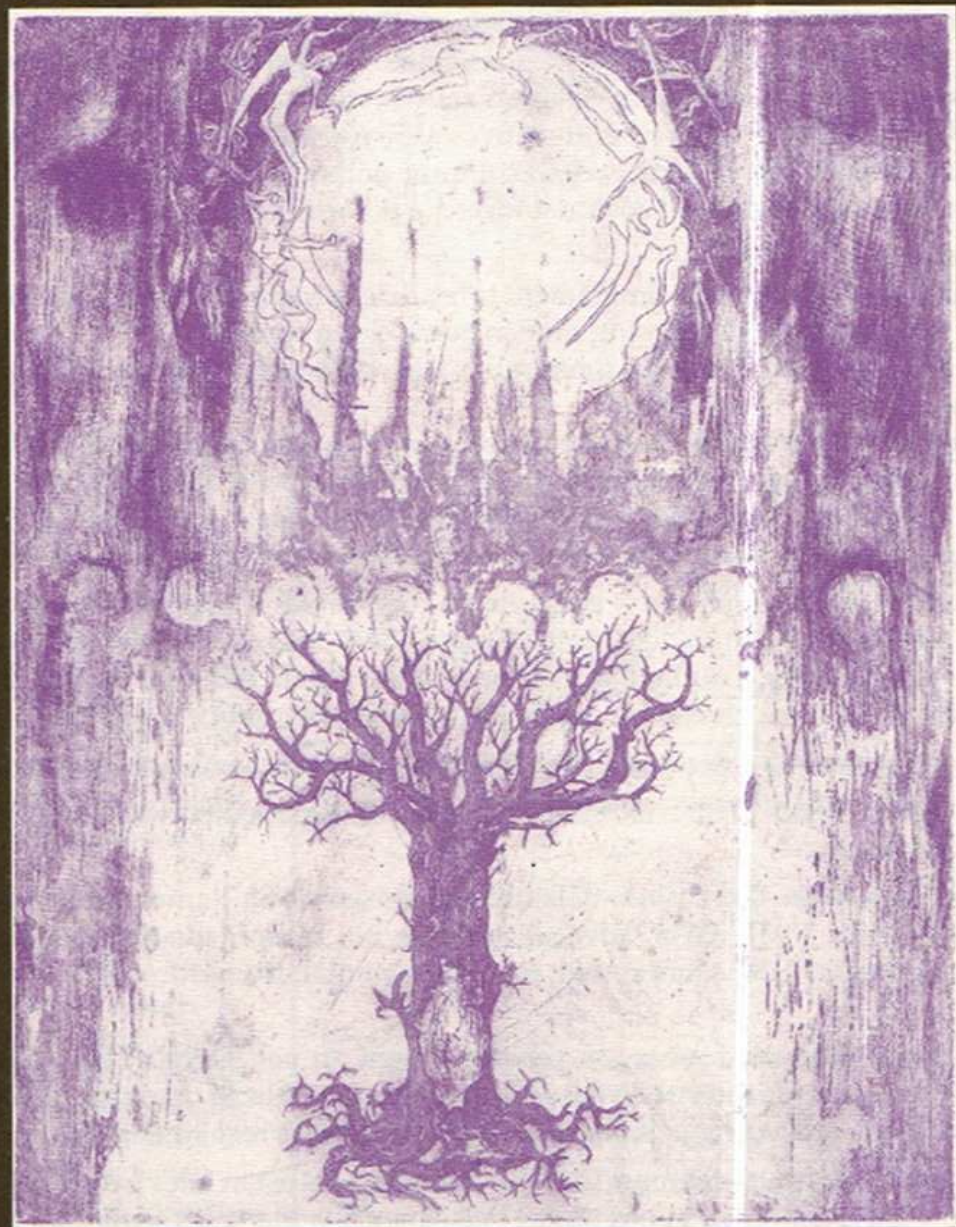
En 1981 van veure la llum els "Encuentros de Filosofía en Dénia", una iniciativa del professor Javier Urdanibia que va acollir l'INB Historiador Chabás i que va fer que desfilaren per la nostra comarca durant tota esta dècada i part de la següent les més rellevants figures del pensament.

Perdre's en el laberint dels 80, rastrejant referents que profetitzaven un nou ordre mundial i elevaven cants a la realitat extraterritorial, va ser l'experiència d'aquells que es van deixar portar per un desig, el d'abandonar la fortalesa que ens ha dut a la globalització. Amagat darrera d'una infinitat de passadissos, avantsales i estances, l'exterior no és del tot una ficció que es frustra davant l'acció insistent i desesperada d'obrir

portes; a partir de l'art com a actitud de vida els 80 van servir de plataforma per a la creació "independent": l'obra amb segell propi d'autor tan valorada i desitjada avui.

*Agraïments: Paco Molina (Inflamables), Vicent Miralles (Cadena Ser), Clara i Eusebio Font (Graffiti).

CALENDARI

INFORMACIÓ

ÚTIL

RAMON PÉREZ CARRIÓ

Salvador Ferrandis, 11-baix
03750 PEDREGUER (Alacant)
Tel. 965 761 038
fontcometa@hotmail.com
www.ramonperezcarrio.com

*Capella de la comunitat de l'església de la Santa
Creu de Pedreguer*

Gravat calcogràfic commemoratiu:

300 anys del naixement de l'arquitecte

Antoni Gilabert

